

JAN ANDRZEJ MORSZTYN

Nadgrobek Perlisi

JAN ANDRZEJ MORSZTYN

Nadgrobek¹ Perlisi²

Perła tu leży, nie ta, co Szczęśliwe
Wyspy więc noszą ani brzegi krzywe
Oryjentalskie, ani te skorupy,
Które bogate w sobie kryją lupy.
Kosztowniejsza to perła, która siła³
Wraz⁴ w sobie skarbów bogatych nosiła:
Nos załamany⁵, sierć bielsza niż wełna,
Miększa niż tyński jedwab, niż bawełna,
Oczy wypukłe, ogon zatoczony
I w kilka kręgów pięknie ucerklony⁶,
Wzrost niezwyčajny, mały i sudanny⁷,
Jak do rękawka⁸ potrzebują panny —
Owa co kiedy nadobnego było
W malteńskich pieskach⁹, jej samej służyło.
A przy tym dowcip i wdzięczne pieśczoty,
Wierność i co jest we psiech¹⁰ tylko cnoty,
I ochędóstwo¹¹ niezwyčajne miała,
I tym się w łasce swej paniej trzymała.
Pies ją niebieski¹² żywota pozbawił,
Ale postrzegszy, co niechcący sprawił,
Zawył lamenty trąbą swą do góry
I za żalobę przywdział czarne chmury.
Płakał jej pokój i łóżka płakały,
Płakał i ciepły komin owdowiały:
Płacze i łzami kosztownymi ani
Da się utulić nad nią moja pani.
Sam się śnieg śmieje, bo za tym pogrzebem
Bielszego nadeń nie masz nic pod niebem¹³.

Pies, Żaloba

¹*Nadgrobek* — nad grobem, nagrobek. Tytuł zapowiada, że utwór będzie epitafium. [przypis edytorski]

²*Perlisi* — tu: Perlisia, zdrobniale od Perelka, imię. [przypis edytorski]

³*siła* — daw. dużo, wiele, mnóstwo. [przypis edytorski]

⁴*Wraz* — naraz. [przypis edytorski]

⁵*załamany* — zagięty. [przypis edytorski]

⁶*ucerklony* — zakreślony. [przypis edytorski]

⁷*sudanny* — kształtny, zgrabny. [przypis edytorski]

⁸*rękawek* — mufka; sens: w sam raz taki, żeby zmieścił się w mufce i grzał ręce. [przypis edytorski]

⁹*malteńskie pieski* — pieski z Malty, odmiana pinczerków. [przypis edytorski]

¹⁰*we psiech* — w psach. [przypis edytorski]

¹¹*ochędóstwo* — porządek, schludność. [przypis edytorski]

¹²*Pies (...) niebieski* — gwiazda Syriusz najlepiej widzialna na niebie latem. [przypis edytorski]

¹³*bo za tym pogrzebem...* — skoro Perła o nieskazitelnie białej sierści została już pogrzebana, śnieg nie ma już konkurencji. [przypis edytorski]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/nadgrobek-perlisi>

Tekst opracowany na podstawie: Jan Andrzej Morsztyn, 275 wierszy, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa, 1977

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Leszek Kukulski, Olga Sutkowska.

Okładka na podstawie: See-ming Lee <https://www.flickr.com/photos/see-ming-lee/>, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Pomóż uwolnić konkretną książkę, wspierając zbiórkę na stronie wolnelektury.pl.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).